

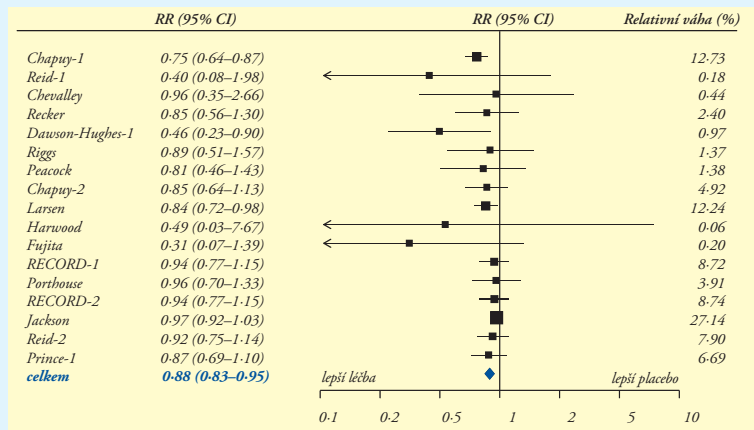
Suplementace kalcie a vitamínem D v prevenci fraktur – metaanalýza

Úvod

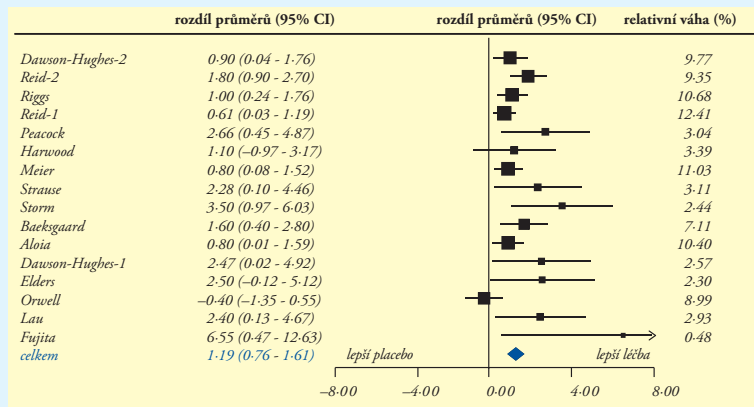
Úměrně stárnutí populace se stále intenzivněji začínají promítat náklady spojené s léčbou osteoporózy do zdravotního, ale současně i sociálního rozpočtu každé vyspělé země. Ve Spojených státech osteoporózou trpí více než 10 milionů nemocných a roční výdaje na jejich léčbu jsou dokonce vyšší než např. náklady vynakládané na léčbu karcinomu prsu. Logicky se tak nabízí možnost, ale hlavně potřeba její účelné prevence, která by měla být pokud možno levnější než léčení vzniklých fraktur. Trend zvyšující se prevalence osteoporózy přesně

kopíruje demografický trend stárnutí populace, a je proto záležitostí všech vyspělých zemí.

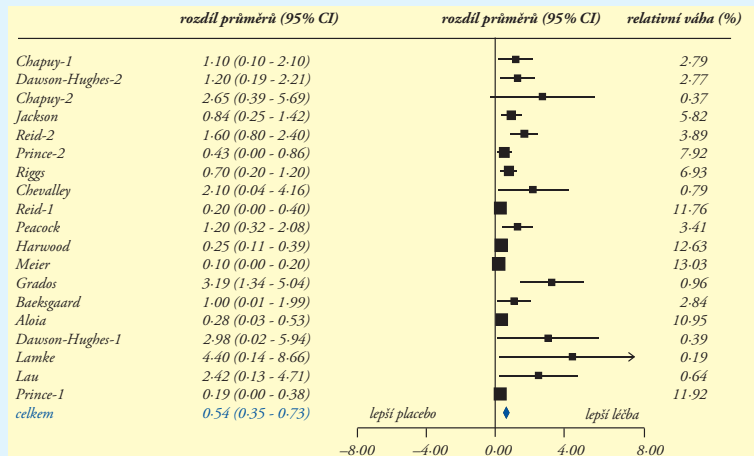
Jako nákladově efektivní v prevenci osteoporózy bylo předkládáno pravidelné užívání kalcia, ať již samotného nebo v kombinaci s vitamínem D. Otázkou však donedávna zůstávala účinnost ve smyslu poklesu výskytu zlomenin, neboť dosavadní studie přinášely dosti nekonzistentní závěry.

Obrázek 1 Vliv suplementace kalcie v kombinaci s vitamínem D na riziko zlomenin v analyzovaných studiích

Obrázek 2 Vliv suplementace kalcie v kombinaci s vitamínem D na BMD kyčle v analyzovaných studiích

Obrázek 3 Vliv suplementace kalcie v kombinaci s vitamínem D na BMD obratlů v analyzovaných studiích

Cíl studie

Objasnění vztahu mezi preventivním podáváním vápníku samotného či v kombinaci s vitamínem D a denzitou kostní hmoty, respektive výskytem osteoporotických fraktur u pacientů ve věku nad 50 let.

Metodika

Do metaanalýzy bylo vybráno 29 randomizovaných studií publikovaných v letech 1966–2007, s celkovým počtem 63 897 nemocných starších 50 let. Hlavním hodnoceným parametrem byl vliv suplementace na denzitu kosti a na výskyt fraktur.

Výsledky

Naprostou většinu hodnocených pacientů tvořily ženy (92 %), průměrný věk účastníků 67,8 let. Ve 13 analyzovaných studiích byla preventivně podávána kombinace vitamínu D s vápníkem, ve zbylých pouze samotný vápník.

Ve studiích hodnotících jako hlavní ukazatel výskyt fraktur (celkem 17 studií) byla léčba spojena s 12% poklesem rizika vzniku zlomeniny jakéhokoliv typu (RR: 0,88; 95% CI: 0,83–0,95; p = 0,0004). Ve 23 studiích sledujících vliv suplementace na denzitu kostní hmoty byla zjištěna její menší ztráta na úrovni kyčle (o 0,54 %; 95% CI: 0,35–0,73; p < 0,0001) i páteře (o 1,19 %; 95% CI: 0,76–1,61 %; p < 0,0001). Terapeutická účinnost léčby byla významně lepší u pacientů užívajících pravidelně kalcium v dávkách 1 200 mg/den a vyšší oproti pacientům s dávkami nižšími. Analogická hranice účinnosti pro vitamín D byla stanovena na 800 IU/den. Autoři metaanalýzy rovněž dokládají význam vysoké compliance nemocných, jež úzce koreluje se zjištěnou účinností.

Závěr

Prezentovaná metaanalýza přináší zcela zřejmé důkazy o významu podávání kalcia či jeho kombinace s vitamínem D v prevenci osteoporotických fraktur u osob ve věku nad 50 let.

Literatura

Tang BM, Eslick GD, Nowson C, Smith C, Bensoussan A. Use of calcium or calcium in combination with vitamin D supplementation to prevent fractures and bone loss in people aged 50 years and older: a meta-analysis. *Lancet* 2007; 370:657-666.